JOROISTEN KUNTA
Lentoasemantie 130
79600 JOROINEN
Puh. 017 578 440
joroinen.kunta@joroinen.fi

ESITYS

1.11.2019

Valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto

Valiokuntaneuvos

Hellevi Ikävalko

ESITYS VARKAUDEN LENTOKENTÄN INFRAN KORJAAMISRAHOITUKSESTA

VARKAUDEN LENTOASEMA – TAUSTA JA NYKYTILA

Varkauden lentoasemalle Joroisiin lennettiin valtion ja kuntien tukemia lentoja vuoteen 2013 saakka Savonlinnan kautta ns. kolmiolentoina. Lentojen viimeisinä vuosina järjestelyn kustannukset olivat kuitenkin korkeat ja kyseisen reitin aikataulut toimimattomat erityisesti kansainvälisen vientiteollisuuden tarpeisiin. Tämän seurauksena säännöllinen lentoliikenne kentälle lakkasi vuoden 2013 lopussa.

Liikenneyhteydet ohjaavat elinkeinoelämän tekemien kyselytutkimusten mukaan eniten yritysten sijoittumista Suomessa. Varkauden kentän merkitys Keski-Savon elinkeinoelämälle ja sen saavutettavuudelle on ollut merkittävä. Alueella toimii kansainvälisesti korkeatasoinen energia- ja metsäteollisuuden keskittymä, jonka viennin arvo (2018) on noin 590 milj. euroa ja on siten myös kansallisesti tarkasteltuna merkittävä.

Kun säännöllinen markkinaehtoinen reittilentoliikenne Finavia Oyj:n ylläpitämälle verkostolentoasemalle päättyi, lentoaseman pitäjänä Finavia pystyi lentoasemaverkkoa ja –maksuja koskevan lain 4 §:n nojalla luopumaan Varkauden lentoaseman ylläpidosta vuoden 2015 lopussa. Käytännössä Finavia on luopunut myös kenttäalueen ylläpidosta ja kunnostustöistä. Ilman ajantasaista kunnossapitoa esimerkiksi kiitoradan päällysteen kunto huononee nopeasti ja vaurioiden laajuus kasvaa vuosittain päällysteeseen syntyneiden halkeamien routiessa.

➔ ***Finavia on luopunut kentän ylläpidosta 2015.***

KENTÄN VAIKUTUS ALUEEN SAAVUTETTAVUUTEEN

Lentoliikenteen loppumisen myötä merkittävä liikennemuoto Keski-Savon alueelta katosi. Samalla alueen saavutettavuus heikkeni merkittävästi. Tilanteen ratkaisemiseksi syksyllä 2016 päädyttiin yhteistyössä LVM:n, Varkauden kaupungin, Navitas Kehityksen ja Joroisten kunnan toimesta toteuttamaan alueen saavutettavuutta koskeva selvitystyö jatkoselvitysten pohjaksi. Selvitys on luettavissa osoitteessa:

http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/79270

Selvityksessä todetaan selkeästi, että Keski-Savon saavutettavuus on huono ja, että julkisen liikenteen matkaketjut Varkaudesta Helsinkiin eivät toimi. Erityisesti matkaketjut eivät ole liikematkustajien näkökulmasta toimivia, vaan julkisen liikenteen ulkomaille suuntautuvat matkaketjut edellyttävät oman auton käyttöä. Selvityksen perusteella ulkomaanmatkoilla tärkein lentoyhteyden korvaava matkaketju on henkilöautomatka Helsinki-Vantaan lentoasemalle, joka on lisännyt henkilöautomatkoja sekä heikentänyt liikenneturvallisuutta

JOROISTEN KUNTA
Lentoasemantie 130
79600 JOROINEN
Puh. 017 578 440
joroinen.kunta@joroinen.fi

näillä matkoilla. Tilanne on säilynyt pääosin muuttumattomana vuoden 2017 alussa julkistetun selvityksen jälkeen.

➔ ***Keski-Savon alueen saavutettavuus on heikko ja aiheuttaa kilpailuhaittaa erityisesti kansainväliselle vientiteollisuudelle.***

VALTION OSOITTAMA TUKI VARKAUDEN KENTÄLLE

Eduskunnan vuoden 2015 talousarvioon sisällytetyn valtiovarainvaliokunnan mietinnön (VaVM 37/2014) lentoliikennettä koskevassa osiossa mainitaan muun muassa seuraavaa:

Valiokunta katsoo, että kansainvälisen teollisuuden tarvitsemien lentoyhteyksien turvaamiseksi Varkauden lentoliikenteen tuki on edelleen perusteltu, mutta se edellyttää paikallisten ja alueellisten tahojen sitoutumista kustannuksiin sekä julkisen palvelun velvoitteen asettamista. Varkauden lentoliikennekysymykset tulee selvittää jäljempänä olevan lausuman mukaista selvitystä tehtäessä.

Valiokunta kiinnittää vakavaa huomiota siihen, että kotimaisten lentoyhteyksien puute ja lentolippujen kalleus heikentävät alueiden saavutettavuutta ja elinkeinoelämän toimintamahdollisuuksia. Säännölliset lennot ovat elinkeinoelämän ja erityisesti kansainvälisillä markkinoilla toimivien työllistävien vientiyritysten kannalta elintärkeitä, sillä ne tarvitsevat toimivat yhteydet kansainvälisille lennoille.

Valiokunnan lausuman 7 mukaisesti *eduskunta edellyttää, että liikenne- ja viestintäministeriö selvittää yhdessä valtiovarainministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön sekä yritysten ja alueiden kanssa ne toimenpiteet, joilla luodaan edellytykset kotimaan kentille suuntautuvan lentoliikenteen kehittämiseen, jotta se tukee aiempaa paremmin alueiden saavutettavuutta, kansainvälisen vientiteollisuuden toimintamahdollisuuksia ja matkailun kehittämistä.*

Euroopan unionin Liikennekomissaari Violeta Bulc mainitsi Savon Sanomissa 8.1.2015 olleessa kirjoituksessaan, kuinka EU-tunnustaa Suomen ja eräiden sen syrjäisten alueiden, kuten Savonlinnan ja Varkauden erityisaseman ja kuinka kansainvälisiin ilmailumarkkinoihin sisältyy sääntöjä, joiden tavoitteena on näiden kaupunkien liikenneyhteyksien säilyttäminen.

Lentoliikenteen uudelleen käynnistämiseksi Varkauden lentoasemalta on alueen kuntien ja elinkeinoelämän kesken tehty tiiviistä yhteistyötä ja lentojen uudelleen käynnistämiseen on osoitettu myös merkittäviä määrärahavarauksia (esimerkiksi vuonna 2016 yhteensä n. 600 000€). Lentoliikenteen uudelleen käynnistämisestä on neuvoteltu myös useaan otteeseen niin Finavian kuin Liikenne- ja viestintäministeriönkin kanssa.

➔ ***Eduskunnan, alueen kuntien ja elinkeinoelämän tahtotilasta huolimatta lentoliikennettä ei ole pystytty palauttamaan Varkauden kentälle Finavian toimiessa kentän omistajana.***

TOIMENPITEET LENTOLIIKENTEEN TURVAAMISEKSI

Keväällä 2019 Joroisten kunta osti kiitorataa ympäröivät alueet ja kenttää palvelevat rakennukset Finavialta. Kiitorata-alue rajattiin valtion toiveesta kaupasta ulos ja sen on määrä siirtyä kaupalla Finavialta Senaattikiinteistöjen omistukseen ja Puolustusvoimien käytettäväksi vielä vuoden 2019 aikana. Neuvottelujen yhteydessä linjattiin, että kiitorata-

JOROISTEN KUNTA
Lentoasemantie 130
79600 JOROINEN
Puh. 017 578 440
joroinen.kunta@joroinen.fi

ESITYS

1.11.2019

alueen muusta käytössä, pois lukien puolustusvoimien ilmailutoiminta sovitaan erillisellä sopimuksella. Järjestelyn tavoitteena on lentotoiminnan jatkuminen kentältä.

Joroisten kunta, Varkauden kaupunki ja Navitas Kehitys Oy ovat yhdessä paikallisten ilmailualan toimijoiden kanssa toteuttaneet selvityksen kenttäyhtiön perustamiseksi. Tavoitteena on perustaa yhtiö vuoden loppuun mennessä ja hakea perustetulle yhtiölle lentopaikan pitolupa, joka vielä toistaiseksi on Finavialla. Pitolupa on suunniteltu haettavaksi siten, että katkoksia lentopaikan pitämiseksi ei syntyisi, vaan Finavia toimii lentopaikan pitäjänä siihen saakka kunnes uudelle yhtiölle myönnetään lentopaikan pitolupa.

➔ ***Lentokentän ympäröivän alueen omistajuus on siirtynyt Joroisten kunnalle. Kiitoradan on määrä siirtyä Senaatti-kiinteistöille Puolustusvoimien käytettäväksi.***

➔ ***Alueen kunnat ja ilmailualan toimijat perustavat yhtiön, jolle haetaan lentopaikan pitolupa.***

KENTÄN KORJAUSVELKA SEKÄ VALTIOLTA HAETTAVA TUKI KENTÄN PERUSINFRAN KORJAAMISEEN

Lentotoiminnan tulevaisuuden turvaamiseksi Varkauden lentokentältä on välttämätöntä, että alueella toteutetaan kiireellisesti kenttäinfran korjaukset ja kunnostustyöt. Kiireellisesti toteutettavia toimia ovat muun muassa kiitoradan kunnostus ja halkeamakorjaukset, lentoesteaitojen kunnostus, vesakoiden raivaus, lähestymisvalojen kunnon tarkistus sekä muun jäljellä olevan kenttälaitteiston huolto.

Edellä kuvattu korjausvelka on syntynyt pääosin sen jälkeen, kun Finavia valtionyhtiönä luopui kentän ylläpidosta vuonna 2015. Tämän johdosta pidämme perusteltuna, että valtio osallistuisi kentän kunnostustöiden rahoittamiseen, eikä edellisen toimijan aiheuttama korjausvelka jäisi merkittävissä määrin rasittamaan uuden kenttäyhtiön toimintaa.

Alustavien laskelmien perusteella kenttäinfan kunnostamiseen tulee varata noin 150 000 euroa. Tämän määrärahan turvin pystyttäisiin estämään kenttäinfran kunnon edelleen heikkeneminen ja palauttamaan se lentopaikkana toimivan kentän vaatimalle tasolle.

➔ ***Esitämme, että valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto ottaisi Keski-Savon alueen saavutettavuuden, Varkauden lentokentän tilanteen ja kenttäinfan edellyttämän peruskorjausrahoituksen huomioon ja antaisi asiaa koskevan budjettimietinnön. Toiveemme on että valtio varaisi kenttäinfran kunnostukseen 150 000 euron määrärahan vuoden 2020 budjettiin.***

Joroisissa 1.11.2019

Joonas Hänninen
Joroisten kunnanjohtaja

joonas.hanninen@joroinen.fi
+358406760519